Motie Vergroten inzicht in beïnvloedbaarheid van begrotingsposten

De raad van de gemeente Kerkrade, bijeen in vergadering op 12 november 2026,

Constaterende dat:

- de gemeentebegroting de afgelopen jaren aanzienlijk toegankelijker en leesbaarder is geworden, mede dankzij eerdere aanbevelingen over de inrichting van de Planning & Control-documenten;
- het ondanks deze verbeteringen moeilijk is voor raadsleden om de begroting te beïnvloeden en daarmee recht te doen aan het budgetrecht van de gemeenteraad
- een aanzienlijk deel van de gemeentelijke uitgaven voortvloeit uit wettelijke taken, landelijke regelgeving of andere verplichtingen waarop de gemeenteraad slechts beperkte of geen directe invloed kan uitoefenen;

Overwegende dat:

- een helder onderscheid tussen beïnvloedbare en niet-beïnvloedbare begrotingsposten de kaderstellende en controlerende rol van de raad versterkt;
- de raad bij de behandeling van begroting en overige P&C-documenten beter kan sturen wanneer inzichtelijk is welke financiële ruimte daadwerkelijk beschikbaar is voor politieke afwegingen;
- Er voorbeelden zijn in het land[1] maar ook in de Tweede Kamer[2] over hoe de raad informatie gepresenteerd kan krijgen om in positie te komen;
- de Financiële Commissie op grond van haar verordening tot taak heeft de raad te adviseren over de opzet, planning en wijze van behandeling van P&C-documenten en daarnaast kan adviseren over financieel-technische thema's;
- de Financiële Commissie daarom het meest geëigende gremium is om dit onderwerp nader uit te werken in samenwerking met de wethouder Financiën en de ambtelijke organisatie;

---

[1] Bijvoorbeeld de begroting van de gemeente Zaandstad, met per onderdeel een indeling naar beïnvloedbaar, op middellange termijn beïnvloedbaar, (zeer)beperkt beïnvloedbaar en niet beïnvloedbaar, zie bijvoorbeeld Jeugdhulp: https://zaanstad.begroting-2027.nl/p25892/jeugdhulp

[2] De systematiek van de “Geschatte budgetflexibiliteit”, zie bijvoorbeeld het Grote begrotingsboek 2025 p. 27 via https://www.tweedekamer.nl/sites/default/files/2025-11/Grote%20Begrotingsboek%20editie%202025.pdf

Verzoekt de Financiële Commissie:

1. in overleg met de betrokken ambtenaren te inventariseren op welke wijze in de gemeentebegroting onderscheid kan worden gemaakt tussen:
    - begrotingsposten die geheel of grotendeels voortvloeien uit wettelijke of andere externe verplichtingen;
    - begrotingsposten waarop de gemeenteraad beleidsmatige en/of financiële invloed kan uitoefenen;
2. daarbij te onderzoeken welke methodiek, classificatie of presentatievorm het meest geschikt is om dit onderscheid voor raadsleden inzichtelijk te maken;
3. de raad uiterlijk vóór de zomer van 2027 te adviseren over de wijze waarop deze informatie structureel kan worden opgenomen in de begroting en overige relevante P&C-documenten;
4. in de begroting 2028 een praktische vorm van deze inzichtelijkheid te realiseren;

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie Lokaal Alternatief

Marc Charlier
Fractievoorzitter

Caroline Szalata
Raadslid